

för den åt honom af vitterhets, historie- och antikvitetsakademien ombetrodda arkeologiska verksamheten på Gottland.

Stockholm den 24 januari 1911.

Th. af Ekenstam.

A. Sundblad.

Nr 24.

Af grefve **Spens m. fl.**, om ytterligare anslag till bidrag för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljes mindre goda vägar.

Af statsverkspropositionen, sjätte hufvudtiteln, inhämtas, att kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i en den 31 oktober 1910 till Kungl. Maj:t aflåten skrifvelse gjort framställning, att Kungl. Maj:t måtte hos Riksdagen äska förhöjning af anslaget till anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar från förut utgående 1,250,000 kronor till 2,000,000 kronor.

Ehuru genom den vid nämnda framställning fogade utredning blifvit ådagalagdt, att ifrågavarande anslag är för sitt ändamål synnerligen otillräckligt, samt den af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ifrågasatta förhöjningen vore jämväl med hänsyn till beloppet fullt befogad, har Kungl. Maj:t likväl, med hänsyn till de stora kraf, som i öfrigt ställdes på statens kassa, icke ansett sig böra för det närvarande hemställa om förhöjning af anslaget med mera än 250,000 kronor eller till 1,500,000 kronor.

Behovvet af anslagets ytterligare höjning är emellertid för stora delar af landet så trängande, att vi vågat motionsvis framföra detta behof för Riksdagen.

Enligt den af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen framlagda utredningen uppgick bristen i ifrågavarande anslag år 1894 till 1,470,011 kronor 33 öre, år 1906 till 3,623,769 kronor 33 öre och den 1 november 1910 till 7,950,715 kronor. Sedan dess har, enligt hvad vi inhämtat hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, bristen ytterligare stigit. Sålunda har den t. ex. endast från Jönköpings län efter sistnämnda dag ökats med 200,200 kronor.

Huru bristen fördelas å de olika länen angifves ungefärligen af bilagda, i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen bekomna förteckning, hvilken dock blott afser de vägföretag, som sökts före 1910 års början (de först under 1910 sökta anslagen hafva ej ännu i styrelsen fördelats på de olika länen).

Till följd af otillräckligheten af de under senare åren för ändamålet anvisade beloppen komma numera vägfrågor — till hvilkas förberedande behandling, innan de hunnit så långt som till en ansökan om statsbidrag flera år åtgått — att få blifva hvilande i många år endast af brist på beviljade medel. På sätt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i sin ofvannämnda skrifvelse beräknat, skulle tillgodoseende med anslag af endast de vägföretag, för hvilka arbetsplaner och underdåniga framställningar för närvarande inneligga hos styrelsen i afvaktan på anslag, med bibehållande af nuvarande årliga anslagsbeloppet kräfva en tid af 7 år, under hvilken tid då inga nytillkomna vägföretag kunde erhålla något anslag. Om nu den af Kungl. Maj:t föreslagna ökningen af anslaget med 250,000 kronor beviljades, skulle det ändock åtgå sex år, innan statsanslag lämnats åt de vägföretag, till hvilka sådant redan sökts, äfven detta under förutsättning, att under tiden statsbidrag icke beviljades till nytillkomna vägföretag. Den sålunda beräknade tiden kan emellertid lätt öfverskridas, om arbetspriserna fortfara att stiga, ty då måste, innan anslagen beviljas, kostnadsförslagen för en mängd företag omräknas i öfverensstämmelse med de nya prisen. Till bevis om huru dröjsmål med beviljande af statsanslag kan fördyra vägföretag och öka det statsanslag, som därtill behöfver anvisas, må nämnas, att de vägföretag inom Jönköpings län, hvilka äro i tur att få del af innevarande års vägbyggnadsanslag, vid omräkning af kostnadsförslagen ansetts betinga 50 procent högre byggnadskostnad och således äfven 50 procent större statsanslag än som beräknats vid arbetsplanernas uppgörande. Af detta förhållande framgår äfven, att genom vägbyggnadsfondens otillräcklighet såväl staten som de vägbyggnadsskyldige gjort ansenlig förlust.

Andra olägenheter af fondens otillräcklighet påvisas af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen (sid. 222 och 223 i civilministerns yttrande till statsrådsprotokollet angående riksstatens sjätte hufvudtitel), såsom t. ex. att anslag kunnat för hvarje år beviljas till endast helt korta delar af de särskilda vägföretagen, hvilket försvarat och fördyrat vägarbetenas bortlämnande på entreprenad mot om denna kunnat omfatta vägföretaget i sin helhet.

Bristen i anslaget till vägbyggnader blir ock vida större än hvad ofvan angifvits, om man tager i beräkning alla de vägföretag, hvilka undersökts på bekostnad af statsmedel och till hvilkas utförande statsbidrag kommer att under den närmaste tiden begäras. Att dessa vägföretag måste ligga och vänta i åratal på statsbidrag medför, att arbetsplanerna blifva mer eller mindre otidsenliga och de pengar, som offrats på deras upprättande, till stor del bortkastade.

Genom anslagets höjande till det af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagna beloppet 2,000,000 kronor skulle vida större möjlighet förefinnas att tillgodose det föreliggande behovet.

Kommunikationer äro i vår tid mer än förr den ekonomiska utvecklingens livsvillkor. Det är vägarna, som skola föra utvecklingen till trakter, som ännu icke indragits däri.

Med anledning af hvad vi sålunda anfört och under åberopande af väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förutnämnda, i ofvanberörda statsrådsprotokoll refererade framställning, få vi hemställa,

att Riksdagen ville besluta att till bidrag för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljes mindre goda vägar på extra stat för år 1912 anvisa, utöfver af Kungl. Maj:t begärdt belopp, ytterligare 500,000 kronor eller tillsammans 2,000,000 kronor.

Stockholm den 24 januari 1911.

J. W. Spens.

H. Biörklund.

J. Johanson.

K. J. Gustafsson.

C. E. B. Spånberg.

Bilaga.

Förteckning

öfver den 1 januari 1910 inneliggande förslag till vägföretag, till hvilka statsbidrag begärts.

L ä n	Antal företag	Beräknad kostnad	Erforderligt anslag
Norrbottnens	16	1,622,775	1,082,215
Västerbottnens	21	2,329,807	1,552,400
Västernorrlands	19	1,507,410	1,004,300
Jämtlands	12	458,600	305,200
Gäflborgs	3	18,800	12,400
Kopparbergs.....	20	639,400	425,600
Stockholms	6	136,880	91,000
Uppsala	—	—	—
Gottlands.....	—	—	—
Västmanlands	5	54,155	36,000
Örebro	1	13,030	8,600
Södermanlands	4	57,160	37,900
Östergötlands	11	487,760	324,700
Skaraborgs	18	445,602	296,100
Jönköpings	18	486,310	323,700
Kalmar	4	95,040	63,200
Älfsborgs	35	1,268,188	844,500
Värmlands	13	303,096	201,700
Göteborgs o. Bohus	37	1,301,820	867,400
Blekinge	—	—	—
Kristianstads	6	197,750	131,700
Malmöhus	1	26,100	17,400
Hallands	4	126,915	84,500
Kronobergs	27	632,250	421,200
Summa	281	12,208,848	8,131,715